זולת
לשוויון וזכויות אדם

25 בפברואר 2025

לכבוד
גלי בהרב מיארה, עו"ד
היועצת המשפטית לממשלה
Lishkat-yoetz@justice.gov.il

שלום רב,

הנדון: <u>בקשה להורות על איסור מעורבות ראש הממשלה בחקיקה בתחום התקשורת בגין ניגוד עניינים</u>

אני מתכבדת לפנות אליך בשם מכון זולת לשוויון וזכויות אדם, בבקשה להורות לראש הממשלה, מר בנימין נתניהו, כי נאסר עליו לפעול בתחום רגולציית התקשורת בלא קבלת אישור מראש מהיועצת המשפטית לממשלה, בהתאם להסדר ניגוד העניינים משנת 2020 והכל כמפורט להלן.

1. ביום 24 בפברואר 2025 פורסם בעיתון "ישראל היום", כי "ראש הממשלה בנימין נתניהו מתכוון לזמן את יו"ר ועדת הכלכלה, ח"כ דוד ביטן לפגישה מרובעת, בנוכחות שר התקשורת שלמה קרעי ויו"ר הקואליציה אופיר כץ, בניסיון להגיע להסכמות על קידום חוקי התקשורת והפרטת התאגיד שקרעי וח"כים נוספים מנסים לקדם." רצ"ב הכתבה.

2. נזכיר, ראש הממשלה נתניהו חוייב במסגרת הסדר ניגוד העניינים שנכתב על-ידי היועץ המשפטי לממשלה, אביחי מנדלבליט מיום 2 בנובמבר 2020:

> **"בנושאים בעלי היבטים רגולטוריים במשרד התקשורת הנוגעים להסדרת שוק התקשורת או נושאים אחרים הכרוכים בקבלת החלטות בנושאים שעשויה להיות להם זיקה ישירה להליך המשפטי בעניינך, יובאו הדברים לידיעת הח"מ על ידי הגורמים המקצועיים הרלבנטיים, על מנת לבחון אם יש מקום לנקיטת פעולה למניעת מצב של ניגוד עניינים לגביך ותימסר לך הודעה על כך."**

3. למרות הסדר ניגוד העניינים לעיל, ראש הממשלה נתניהו עוסק ללא הרף בנסיון לשנות את פני התקשורת הישראלית, בין באופן ישיר ובין באופן עקיף. נזכיר, כי ראש הממשלה מינה את שר התקשורת, ד"ר שלמה קרעי, במטרה להביא לשינוי בשוק התקשורת. ד"ר קרעי, עוד טרם מינויו, קרא לסגירת תאגיד השידור הציבורי ולשינויים ברגולציה בשוק התקשורת.

4. מיד עם מינויו הצהיר השר קרעי, כי הוא מתכוון להוביל שינויים מבניים תחת הכותרת 'הרפורמה בתקשורת' ובכלל זה ביטול הרגולטורים הקיימים בתחום הרדיו והטלויזיה והחלפתם במנגנון הנשלט על-ידי פוליטיקאים וחיסול השידור הציבורי. צעדים אלה, שאלה כונו על-ידי השר בשם האורוולאני "פתיחת השוק לתחרות", ומשמעם: ריסוק מנגנוני ההגנה המונעים שליטה של אינטרסים פוליטיים וכלכליים בתקשורת.

5. בין היתר הציע קרעי לבטל את המיגבלות על בעלות על אמצעי תקשורת למי שכבר מחזיקים באמצעי תקשורת אחרים וכך להגביר את הכוח הכלכלי ואף ליצור שליטה של יחידים בשוק התקשורת. ככל שבעלי אינטרסים כלכליים יוכלו לפעול באופן חופשי, יהיו אלה מחוייבים לשלטון המאפשר להם למקסם רווחים. מיגבלה נוספת שביקש קרעי לבטל, היא החובה לשדר חדשות באמצעות חברת חדשות הנפרדת משאר שידורי הערוץ ומחוייבת בעצמאות מערכתית ובכללי אתיקה עיתונאיים. ביטול ההפרדה בין שידורי חדשות ואקטואליה לבידור, תאפשר לבעלי הון שיבקשו לקדם את מטרותיהם הכלכליות לעשות זאת גם באמצעות מה שיחזה כשידורי חדשות. החיבור של הון-שלטון-עיתון היה אמור להיות, לפי חזונו של קרעי, בלתי מוגבל.

6. משהובהר לשר התקשורת על-ידי הייעוץ המשפטי – של המשרד ושל הממשלה, כי אין הוא יכול לרסק את ההגנה על הציבור הישראלי מפני שליטה ממשלתית ושל בעל אינטרסים כלכליים על שוק התקשורת, הביא לפירוקה של הרפורמה הגדולה לשורה ארוכה של הצעות חוק, אשר הונחו על שולחן הכנסת על-ידי חברי כנסת שונים ממפלגת הליכוד, בתמיכתו של שר התקשורת והכל במטרה לעקוף את הייעוץ המשפטי.

7. שורה ארוכה של הצעות חוק כאמור מונחות על שולחן הכנסת ועל שולחנה של ועדת הכלכלה, אשר על-פי תקנון הכנסת לה נתונה הסמכות לדון בהצעות חוק בנושאי תקשורת. בראש ועדת הכלכלה עומד ח"כ דוד ביטן ממפלגת הליכוד. אלא שנראה כי בין השר קרעי לח"כ ביטן נפלו מחלוקות. למרשתי אין ידיעה באשר לטיבן של מחלוקות אלה, האם הן מחלוקות "לשם שמיים" או שלכל אחד מהצדדים אינטרסים פוליטיים או כלכליים שונים, אולם זהו הבסיס העובדתי להחלטתו של ראש הממשלה להתערב בעבודת החקיקה עצמה בדרך של יישוב הסכסוך בין הצדדים.

קידום ערוץ מסחרי על-ידי ראש הממשלה

8. כמובן שאין זו הפעם הראשונה שראש הממשלה נתניהו מתערב בשוק התקשורת. בנוסף על כתב האישום שהוגש נגד ראש הממשלה באשר לנסיונותיו להטות סיקור תקשורתי לגביו, הוא פועל באופן שוטף כדי לשנות את הרגלי קבלת המידע של הציבור הישראלי. בשנים קודמות היה זה באמצעות מקורביו בני הזוג אדלסון, אשר הקימו עבורו עיתון, שיחולק חינם וישמש לקידום מעמדו הציבורי ובשנים האחרונות מתמקד ראש הממשלה בעניין זה בעיקר בקידומו של ערוץ מסחרי – ערוץ 14.

9. בפנייתנו מיום 2 בינואר 2025 הבאנו בפנייך את דרישתנו למתן הנחיות, שיאסרו על ראש הממשלה להמשיך וליתן יתרונות כלכליים לערוץ 14 באמצעות מתן ראיונות לערוץ זה בלבד וכך כתבנו:

> **"2...העובדה שראש הממשלה מתראיין בערוץ מסחרי יחיד, יש בה משום שימוש פסול במשאב ציבורי, מתן יתרונות כלכליים לבעלי הערוץ ופגיעה בסך הוצאות הפרסום בערוצים האחרים, והכל בשל העובדה שהערוץ האמור נותן תמיכה בלתי מסוייגת בראש הממשלה ובממשלתו.**
> **3. ויודגש, נראה כי מדובר בתוכנית ארוכת טווח ורבת שלבים, שנועדה להגביר את היקף החשיפה הציבורית לערוץ 14 באופן שיאפשר לו להגביר את הכנסותיו, כמו גם לתת לו לגיטימציה ככלי תקשורת בעל חשיבות ציבורית.**
> **4. נזכיר, כי מדובר בכלי תקשורת שאין בו הפרדה כלל בין מחלקת חדשות לבין בידור ובהתאם לא חלה עליו רגולציה המבחינה בין סוגי הפעילות השונים. מכאן, שראש**

הממשלה בוחר להתארח אך בערוץ נטול ערך חדשותי-ציבורי ואין לראות בהופעותיו בו כשירות לציבור הישראלי, אלא לכל היותר כפרסומת או כמתן חסות, לערוץ זה..."

10. נזכיר שוב, כי ראש הממשלה נתניהו, מחרים את כלי התקשורת הישראליים ולא נתן ולו ראיון אחד לכלי תקשורת ישראלי, למעט ערוץ 14, מזה כארבע וחצי שנים. לערוץ 14 נתן ראש הממשלה נתניהו במהלך תקופה זו ראיונות של מעל 17 שעות.

11. בעניין זה הגישו זולת והתנועה לרגולציה הוגנת עתירה לבג"צ, אשר תלויה ועומדת וממתינה לעמדת המשיבים. עליית המדרגה במידת התערבותו של ראש הממשלה, אך מדגישה את הצורך בקבלת הסעדים שנתבקשו בעתירה.

12. ויודגש, כמה מהצעות החוק העומדות לדיון בוועדת הכלכלה ומצויות בליבת המחלוקת בין שר התקשורת לבין יו"ר ועדת הכלכלה, עוסקות באינטרסים כלכליים של ערוץ 14. בין היתר עומדת על הפרק הצעת חוק הפצת שידורים באמצעות תחנות שידור ספרתיות (תיקון מס' 7) שמבקשת להאריך הטבות בשווי מיליוני ₪ לערוץ 14, הן באמצעות הפצת השידורים החיים של הערוצים על חשבון תקציב תאגיד השידור הציבורי, במקום במימון הערוצים המסחריים והן במתן האפשרות לערוץ 14 לגבות תשלום מהפלטפורמות הרב-ערוציות. זאת לאחר שכבר הוחלט למחוק לערוץ 14 חובות של מיליוני ₪ לרשות השנייה לטלויזיה ורדיו בגין שידוריו ב"עידן פלוס".

13. הצעות אחרות עניינן נסיונות לפגוע בתאגיד השידור הציבורי, בהן הצעה שמבקשת לסגור את התאגיד, אותה הודיע יו"ר ועדת הכלכלה שאין הוא מתכוון לקדם, ושתי הצעות המקודמות על-ידו, האחת הצעה שמבקשת לבטל את עצמאותו הכלכלית ולחייבו לחזור אל הדרג הפוליטי מדי שנה כדי לקבל תקציב לפעולתו, והשנייה המחייבת את התאגיד בדיווח לוועדת הכלכלה של הכנסת.

14. הצעות נוספות המצויות במחלוקת עניינן שינוי הרגולציה בשוק הרדיו האיזורי (תיקון לחוק הרשות השנייה: הרחבת המגוון בשידורי הרדיו) שלה השלכות כלכליות מקיפות על בעלי הרשיונות להפעלת רדיו איזורי, רבים מהם מקורבים לליכוד. נראה כי חילוקי

הדעות בעניין זה בין השר קרעי ליו"ר הוועד הביטן נובעים ממחוייבויותיהם הפוליטיות לחברי מפלגה שונים – ללא כל זיקה לאינטרס הציבורי. גם על כך מבקש ראש הממשלה לנצח ולהכריע בין מקורביו השונים.

15. הצעה נוספת העומדת במחלוקת עניינה שינוי אופן מדידת הרייטינג ולמעשה העברת השליטה על מדידת הרייטינג ופרסום הנתונים לדרג הפוליטי. מדובר בהצעה, שאם תעבור, תמנע קבלת נתוני אמת ותאפשר מניפולציה רבתי במידע ובהשלכות הכלכליות הנובעות ממנו.

16. באשר ראש הממשלה נתניהו מבקש בעת הזו להתערב באופן בוטה וישיר בהליכי החקיקה בתחום התקשורת ובאשר התערבות כאמור מחייבת אישור מראש של היועצת המשפטית לממשלה, כאמור בהסדר ניגוד העניינים החל על ראש הממשלה, נבקש את התערבותך המיידית ומתן הוראה לפיה אסור לראש הממשלה לפעול כאמור, עליו לבטל את הישיבה שנקבעה, אם נקבעה, בעניין זה עם שר התקשורת, יו"ר ועדת הכלכלה ויו"ר הקואליציה ולהורות לו להמנע מכל עיסוק נוסף בנושא.

בכבוד רב,

ד"ר יפעת סולל, עו"ד

נתניהו ילחץ על ביטן בניסיון לקדם את חוקי התקשורת השנויים במחלוקת

רה"מ מתכנן לקיים פגישה עם יו"ר ועדת הכלכלה שם עוברים החוקים, בניסיון להגיע להסכמות על קידום חוקי התקשורת והפרטת התאגיד שלהם הוא מתנגד – לפני שינסו למצוא פתרונות עוקפים

אמיר אטינגר

רה"מ בנימין נתניהו מתכוון לזמן את יו"ר ועדת הכלכלה ח"כ דוד ביטן לפגישה מרובעת, בנר בחוות שר התקשורת שלמה קרעי ויו"ר הקואליציה אופיר כ"ץ, בניסיון להגיע להסכמות על קידום חוקי התקשורת והפרטת התאגיד שקרעי וח"כים נר ספים מנסים לקדם.

כפי שדיווחנו בשבועות האחרונים, קרעי ביקש מנתניהו ומיו"ר הקואליציה להקים ועדה מיוחדת חדשה בכנסת לע ייני חוקי התקשורת, כדי לעקוף את ועדת הכלכלה והעומד בראשה, ח"כ ביטן, שהביע התנגדות לחוקים שיפ געו בתאגיד השידור הציבורי שקרעי והקואליציה רצו לקדם.

ליוזמה זו יש התנגדות מצד

רה"מ יידרש להכריע. נתניהו, קרעי וביטן צילום: אוהן בן חקון

יועמ"שית הכנסת, שגית אפיק, שס בורה כי אין הצדקה לפגוע בסמכויות ועדת הכלכלה. נתניהו וסביבתו רוי צים בחוקים הקשורים בתקשורת, והפ גישה נועדה כדי לנסות לכל הפחות להגיע להסכמות עם ביטן על קידום חלק מהחוקים. אם לא יגיעו להסכמות, בקואליציה יבחנו מול יועמ"שית הכנסת מה ניתן לעשות כדי לקדם את החוקים, אם דרך הקמת ועדה חדשה ואם באמ צעות העברת החוקים לוועדות אחרות הקיימות בכנסת.

עוד דיווחנו בנושא הזה כי קרעי הע ביר מסר לראש הממשלה, שלפיו בלי פתרון להתנגדות ביטן ולקידום החוקים "אין לי מה לעשות עם הסמכות על השידורים – קחו אותה ממני". המאבק המרכזי שקרעי מנהל הוא למען חוק השידורים הרחב שהוא מתכנן להגיש.

מלחמה מבית

בדיון בעבר בוועדת הכלכלה אמר ביטן: "צריך את השידור הציבורי", והדגיש כי החוק להפרטה, שיוביל לס גירת החרשות של התאגיד, לא יקר דם. כמו כן, ביטן גם לא מקדם חוקים אחרים של ח"כים בקואליציה בעניינ התקשורת שמקודמים ברוחו של השר קרעי, כדי לעקוף את הייעוץ המשפטי של הממשלה – כמו החוק לשינוי מדירת הרייטינג וחוק הצמרת תקציב הת לקיצוצים רוחביים של תקציב המו

בפברואר 2023, בעת הי הממשלה, השפנו ב"ישראל היו המשנה ליועמ"שית גיל לימון א לקרעי לשוחח עם נתניהו על הד מה בשידורים ובחקיקה בנושא הזה וקבע כי נתניהו לא מצוי בניגוד עני בעניין – למרות התיקים הפליליי תנהלים נגדו, שחלקם עוסקים בי עם התקשורת.

בסביבת ח"כ ביטן הגיבו על הז הקודם בעניין הדרישה של קרעי ל ועדה עוקפת, ועל כך שנתניהו נ את המהלך: "מדובר בספין של ק אין שום גיבוי של ראש הממשלה, מקרה זה לא יקרה. כמו כן, אין תקשורת של השר. מדובר עד ע בהצעות חוק פרטיות. קרעי טוען בה שלא מדובר בהצעות שלו".